

Μήνυμα με την κυρία Ηλέκτρα

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Στη συνέχεια, ο καπετάν Νικηφόρος γυρνάει στη βάση του και στέλνουν τον Γιωβάν στην κυρία Ηλέκτρα, για να μάθει να μιλάει και να γράφει ελληνικά.

Στο μεταξύ ο Αποστόλης κατορθώνει και βρίσκει την Κούγκα, το μέρος που ψάχνει για ορμητήριό του.

Ο Άγρας, σαν κατακτητής, βημάτιζε με μεγάλα πατήματα από

τη μιαν άκρη στην άλλη, σταυρωτά και αντίθετα. Είχε καταλάβει το μόνο έδαφος που τον πλησίαζε στις βουλγάρικες εγκαταστάσεις, και χαμογελούσε, χαίρουνταν, κατάστρωνε στον νου του το πρόγραμμά του, πως τώρα να τους εκτοπίσει.

– Τώρα μπορείς εδώ να χτίσεις μια καλύβα, του είπε ο γερο-Πασκάλ. Σου είπα πως θα σε πάγω στο πάτωμα κοντά τους. Για κοίτα;

Μετέφρασε ο Μιχάλης, και σήκωσε ο Άγρας το κεφάλι και από μέσα από τ' αραιωμένα ξερά φύλλα των καλαμιών ξεχώρισε την κεντρική βουλγάρικη καλύβα, χαμηλή, καλοχτισμένη, κρυμμένη μες στην πυκνότερη βλάστηση της Λίμνης.

– Θα μου δώσεις κανένα πεσκέσι, καπετάνιε μου, ε; ρώτησε πάλι ο γέρος, τα πονηρά μάτια του στενεμένα από τις ρυτίδες που βάθαιναν με το χαμόγελό του.

Το βλέμμα του Άγρα διασταυρώθηκε με του Αποστόλη.

– Πες του πως θα του δώσω και πεσκέσι, είπε του Μιχάλη που μετέφραζε.

Και περνώντας πλάγι στον Αποστόλη:

– Άφησέ του τη δόξα, που ζητά και πληρωμή, μουρμούρισε. Αρκεί να ξέρεις εσύ πως, αν σε είχαμε ακούσει, θα κερδίζαμε έξι-επτά μερών δουλειά...

Ποιος χωρούσε τον Αποστόλη από καμάρι και χαρά για τα λόγια του Αρχηγού! Δεν πήγαινε να πάρει τη δόξα ο άλλος; Την Κούγκα την είχε βρει αυτός, εκεί που ήξερε πως ήταν, αριστερά, κατά τη δύση, πλάγι στις βουλγάρικες καλύβες.

Και με τους άντρες, γοργά στούμπωνε τις τρύπες, με καλάμια, φύλλα και ρίζες, κατά τις οδηγίες του Αρχηγού.

- Γιατί εδώ θα μείνομε απόψε, παιδιά, τους είπε ο καπετάν Άγρας. Μιας και το πατήσαμε το πάτωμα, δεν έχει να τ' αφήσομε.

Και τους εξήγησε.

- Είναι πάνω σε μια μάνα, δηλαδή σε πέρασμα βουλγάρικο. Κάθε στιγμή μπορεί να περάσει καμιά περιπολία τους. Δε θα μας γλιτώσουν όμως πια. Θα τους πιάσομε, αν έλθουν, σαν ποντίκια! Ανατρίχιασε και τράβηξε την κάπα του να σκεπαστεί.

- Κάνει κρύο, είπε, και δεν έχομε να στεγαστούμε. Μα είναι κανέννας σας, παιδιά, που να θέλει να φύγει;

Όχι, δεν ήταν κανέννας, του αποκρίθηκαν. Μόνος ο γερο-Πασκάλ ζήτησε να γυρίσει στη Μικρή.

- Κάνει κρύο, και είναι όλο νερά το πάτωμα και με πονούν τα ρευματικά μου, εξήγησε του Μιχάλη.

Δυνατό ρίγος τίναξε τον Άγρα. Μάζεψε γύρω του την κάπα του και είπε:

- Καλά, να φύγεις! Μα θα πάρεις μια πλάβα, και δεν τις έχομε περισσές! Ποιος θα μας τη φέρει πίσω;

Ο Αποστόλης πετάχτηκε.

- Εγώ, κύριε Αρχηγέ! είπε. Ξέρω βουλγάρικα, περνώ για Βούλγαρος όπου θέλω. Και αν μας πιάσουν...

- Κυρ Αρχηγέ, να φύγεις και συ, διέκοψε ο καπετάν Τυλιγάδης, που προσεκτικά κοίταζε τον Άγρα όσο μιλούσε. Σε τινάζει πάλι η θέρμη. Δεν κάνει να μείνεις εδώ.

Τα δόντια του Άγρα χτυπούσαν, έτρεμε όλος. Μα το χαμόγελο δεν άφησε τα χείλη του.

- Αστειεύεσαι; έκανε. Θα τους αφήσω πια το πάτωμα, μιας και το βρήκαμε;

- Θα το φυλάξω εγώ με τα παιδιά, μη νοιάζεσαι, αποκρίθηκε ο Τυλιγάδης. Θυμήσου τι τράβηξες, τις προάλλες που σου ξανάρθε...

- Και θα σας αφήσω, νομίζεις, στον κίνδυνο, και θα πάγω στην πίσω γραμμή, για λίγη θέρμη, τώρα; διέκοψε ο Άγρας.

Γέλασε, χτύπησε χαδιάρικα τον ώμο του Τυλιγάδη, και τρυφερά του είπε:

- Άσ' τα αυτά, σύντροφε! Και η θέρμη είναι εχθρός. Μα το ξανάπαμε, ή αυτοί ή εμείς. Ή θα μας φάνε ή θα τους φάμε. Να φύγω όμως από δω, δε γίνεται. Κάνε μου ένα τσάι κι έννοια σου.

Και γυρνώντας στον Αποστόλη:

- Πήγαινε τον γέρο και γύρισε, παρήγγειλε. Σ' έχομε ανάγκη και σένα και την πλάβα σου. Άιντε! Βιάσου!

Με καρδιά αναστατωμένη πήρε ο Αποστόλης το ένα πλασί, ενώ ο γερο-Πασκάλ δούλευε το δεύτερο, και τράβηξε με όση βία μπορούσε κατά τη Μικρή. Ήταν αναστατωμένη η καρδιά του από θαυμασμό και αγάπη για τον Αρχηγό, από φούρκα για τον Πασκάλ, από βία να γυρίσει στο πάτωμα, από λαχτάρα να θυσιάσει ό,τι είχε, όλο τον εαυτό του, τη ζωή του, για την Ιδέα που έφτιανε τέτοια παλικάρια...

Γιατί ήταν όλοι παλικάρια γύρω στον Άγρα, άφησε πια τον ίδιο, τον ηρωικό τον Τέλο Άγρα, μα και ο Τυλιγάδης, και ο Νίκος από την Καρδίτσα, που φύλαγε τις Κάτω Καλύβες όσο έλειπε ο Αρχηγός, και ο Μιχάλης, και ο Νάσος, και ο Αντώνης, όλοι οι δώδεκα εύζωνοι, που είχαν έλθει με τον καπετάν Άγρα, και οι ντόπιοι, οι χωριανοί, που τους είχε φανατίσει κι αυτούς ο Αρχηγός, και που τους είχε οπλίσει και ενθαρρύνει και διδάξει να βαστούν τουφέκι, να μη φοβούνται, να μην περιμένουν την επίθεση του Βουλγάρου παρά να του ρίχνονται αυτοί. Του είχαν διηγηθεί ένα δυο περιστάσεις, που, στις τολμηρές του ανιχνεύσεις, είχε συναντηθεί ο Άγρας με περιπολίες βουλγάρικες, πως είχαν ρίξει κι από δω κι από κει, πως πάντα είχαν υποχωρήσει οι Βούλγαροι και είχε μείνει νικητής ο Άγρας.

Ο ψίθυρος του γερο-Πασκάλ διέκοψε τη σειρά των συλλογισμών του.

- Θα πας πίσω; Αλήθεια; τον ρώτησε.

- Και βέβαια θα πάγω πίσω! Αμ έτσι θ' αφήσω τον Αρχηγό; αποκρίθηκε με κάποια περιφρόνηση ο Αποστόλης.

Ο γέρος αργοκούνησε το κεφάλι.

- Μεγάλο παλικάρι, ο Καπετάνιος, μουρμούρισε, μα όχι φρόνιμος. Κεφάλι δεν έχει. Θα πέσει στα χέρια τους. Θα τελειώσει άσχημα. Αυτά που κάνει, δεν είναι φρόνιμα!

Πάει κάτω από τη μύτη τους! Πάει γυρεύοντας!

- Μα αν ήταν φρόνιμος, κυρ Πασκάλ, αποκρίθηκε ο Αποστόλης, δε θα ήταν πια καπετάν Άγρας, θα ήταν γερο-Πασκάλ!

Ο γέρος δε θύμωσε. Αργοκούνησε πάλι το κεφάλι του με το σκουφί που του κατέβαινε ως το σβέρκο.

-Αυτός δεν ξέρει. Εγώ ξέρω... ψιθύρισε. Και το πλήρωσα. Εγώ ξέρω τι διαβόλοι είναι αυτοί...

Ο Αποστόλης δεν αποκρίθηκε.

Και σιωπηλά κυλούσε η πλάβα στο μουχρωμένο μονοπάτι.

Ήταν νύχτα, αργά, σα γύρισε ο Αποστόλης, μόνος στην Κούγκα, κι έδωσε το σύνθημα στις βίγλες.

Οι άντρες, τυλιγμένοι στις κάπες τους, είχαν πλαγιάσει στο υγρό πάτωμα και είχαν αποκοιμηθεί. Λίγο παράμερα ο καπετάν Τυλιγάδης είχε ανάψει το καμινέτο του πίσω από την κάπα του, μη φανεί η φλόγα, κι έβραζε νερό. Πλάγι του, ξαπλωμένος, τυλιγμένος ως τον λαιμό, σιγοβογκούσε ο Αρχηγός.

Έδεσε ο Αποστόλης την πλάβα του και ανέβηκε στο πάτωμα.

- Είναι καλύτερα, αποκρίθηκε ο Τυλιγάδης στο ανήσυχο ρώτημά του, τού πέρασε το ρίγος. Θα του δώσω άλλο ένα ζεστό και θα κοιμηθεί. Είναι δεύτερη φορά που τον πιάνει όμως έτσι, σε λίγες μέρες μέσα, δυνατά η θέρμη. Θα τον φάγει και αυτόν ο Βάλτος...

Και σάλεψε θλιμμένα το κεφάλι του. Ήταν ώρα ν' αλλάξει η φρουρά. Ο Τυλιγάδης ξύπνησε τέσσερις άντρες και τους έστειλε ν' αναπληρώσουν εκείνους που από νωρίς φύλαγαν το πάτωμα. Και σα γύρισαν αυτοί και πλάγιασαν, σιωπή τέλεια σκέπασε το πάτωμα.

Μόνον ο Τυλιγάδης με τον Αποστόλη φύλαγαν τον άρρωστο Αρχηγό, ώσπου τον πήρε ο ύπνος, και πλάγιασαν και αυτοί και κοιμήθηκαν.

Η νύχτα πέρασε χωρίς επεισόδιο.

Ξημερώνοντας, ο καπετάνιος στέλνει τον Αποστόλη μαζί με τον Μιχάλη να βρουν τον Νικηφόρο στο Τσέκρι. Πράγματι, αυτός ετοιμάζει βοήθεια και μια ενέργειά του είναι να στείλει με τον Αποστόλη ένα γράμμα στην κυρία Ηλέκτρα. Εκεί, μαζί με τη δασκάλα είναι κι ο Γιωβάν.

Έριξε μια ματιά του Γιωβάν και πρόσθεσε χαμηλόφωνα, στο αυτί της δασκάλισσας:

– Έχω να σου μιλήσω ιδιαιτέρως, κυρία Ηλέκτρα...

– Τρέχα, Γιωβάν, στην κάμαρά μου, θα βρεις, στο πεζούλι του παραθύρου, το πανέρι με τα μήλα που έφερε η Ευαγγελία. Διάλεξε έξι, τα πιο ώριμα, και φέρε τα. Να, πάρε ένα πιάτο, πρόσταξε η κυρία Ηλέκτρα.

Ευάγωγα, κατέβηκε από το σκαμνί του ο μικρός, πήρε ένα πιάτο από το τραπέζι, και με σκυφτό κεφάλι βγήκε από την κουζίνα.

– Πες γρήγορα, είπε η δασκάλισσα.

Ο Αποστόλης έχωσε το χέρι του στον κόρφο του κι έβγαλε το γράμμα του Νικηφόρου.

**Ο γενικός πρόξενος Λάμπρος Κορομπλάς,
που οι αγωνιστές των αποκαλούν «Δεσπότη»**

– Για τον Δεσπότη, είπε λακωνικά. Το πήρε

κείνη και το εξέτασε από το μπρος και το πίσω μέρος.

– Δεν έχει διεύθυνση ο φάκελος, είπε. Θα είναι σπουδαίο... Δε σου έδωσε καμιά παραγγελία για μένα ο καπετάν Νικηφόρος;

– Όχι, είπε πως εσύ ξέρεις, πως είσαι συνηθισμένη. Μόνο να σου πω, λέγει, πως αποβραδís, χθες δηλαδή, πήγαν και τον βρήκαν δυο τσορμπατζήδες από το Μπόζετς.

– Ξέρω! Κατάλαβα, είπε η κυρία Ηλέκτρα. Είναι για τους φόνους του Οκτωβρίου και του Νοεμβρίου. Επτά στο Κοσίνοβο και τώρα σκότωσαν τον Βόζελη, τον προύχοντα, στο Ράμελ. Το παράκαναν οι κομιτατζήδες.

– Πάλι στο Ράμελ; αναφώνησε ο Αποστόλης.

– Ναι! Αυτό το Ράμελ έχει αμαρτίες, το κακόμοιρο!

Σκότωσαν όχι μόνο τον Βόζελη αλλά και τη γριά μητέρα του και τα τέσσερα κορίτσια του, το μικρότερο έξι μηνών, το δύστυχο. Κι έγραψαν στη δασκάλισσα του Μπόζετς...

- Στην κυρία Ευθαλία;

- Ναι, στην κυρία Ευθαλία, πως αν δεν παύσει να φανατίζει παιδιά και γονείς, θα της κάνουν τα ίδια, πως θα την κάψουν ζωντανή μες στο σχολειό της. Βρήκαν όμως άνθρωπο να φοβερίσουν!...

Ο Αποστόλης βούρκωσε.

- Αυτή είναι σαν και σένα, κυρία Ηλέκτρα! Είναι ηρωική, λένε!

- Αυτή, ναι, είναι ηρωική, όχι εγώ. Αυτή ζει σε φωλιά βουλγάρικη, μες στους κομιτατζήδες. Εγώ... εγώ έχω δικούς μου πολλούς, και τη Λίμνη κοντά και τους καπεταναίους ένα βήμα. Μα αυτή... Και φαντάζομαι γιατί πήγαν χθες οι προύχοντες. Θα ζητούσαν τον καπετάν Νικηφόρο να βγει στα χωριά, να ξαναθαρρέψουν οι Ορθόδοξοι, ε; Αυτό ζήτησαν;

- Δεν ξέρω. Δε μου είπε. Είπε πως εσύ θα καταλάβεις.

Η κυρία Ηλέκτρα δεν αποκρίθηκε. Συλλογισμένη γύριζε το γράμμα στα μακριά δάχτυλά της.

- Θα το στείλεις, κυρία Ηλέκτρα; ρώτησε ο Αποστόλης.

Η δασκάλισσα σήκωσε τα μάτια.

- Βέβαια, μουρμούρισε. Μα πώς;

- Με τον ίδιο τρόπο... το τραίνο... ξέρεις...

- Όχι... δεν κάνει να ξαναπάς εσύ... θα σε σημαδέψουν... Σκέπτομαι... Σήκωσε το κεφάλι και κοίταξε ολόγυρα κατά την πόρτα.

- Μα τι γίνηκε ο μικρός; Χάθηκε; έκανε. Γιωβάν! φώναξε.

Κανένας δεν αποκρίθηκε.

Η δασκάλισσα χαμογέλασε.

- Θα κλαίει... είπε τρυφερά. Το καημένο...

- Θα κλαίει; Γιατί;

- Κάθε φορά κλαίει, όταν νομίζει πως τον διώχνω... Και με το γράμμα στο χέρι βγήκε από την κουζίνα. Σε λίγο γύρισε σπρώχνοντας τον Γιωβάν μπροστά της. Τα μάτια του μικρού ήταν πρησμένα και κόκκινα.

- Ακούς, λέγει, αγόρι να κλαίγει! είπε η δασκάλισσα χαϊδεύοντας τα πυκνά, καστανά του μαλλιά. Και αυτό, την ώρα που του ετοιμάζω κρυφή, εμπιστευτική δουλειά...

Τα φρύδια του Αποστόλη ανέβηκαν ως τη μέση του μετώπου του. Σιωπηλά το βλέμμα του ρωτούσε:

- Ναι, είπε η κυρία Ηλέκτρα. Ο Γιωβάν θα πάγει το γράμμα που μου έφερες, Αποστόλη. Μα θα βοηθήσεις και συ.

Έβγαλε το ασημένιο της ωρολόγι από την πέτσινη ζώνη της.

- Έχομε μια ώρα ώσπου να έλθουν τα παιδιά στο μάθημα, είπε. Έλα, Αποστόλη, να καταστρώσαμε το πρόγραμμα. Και συ, Γιωβάν, άκου και πρόσεχε. Σήμερα θα μας δείξεις αν είσαι άξιος να πάρεις τα καινούρια ρούχα που σου έφτιασα και να στείλωμε πίσω τα βουλγάρικα που φορείς.

Κάνε κλικ παρακάτω, για ν' ακούσεις την αφήγηση

%baltos3_Hlektra%

Εικόνα του τίτλου - Διόραμα από το [Μουσείο Μακεδονικού Αγώνα](#)